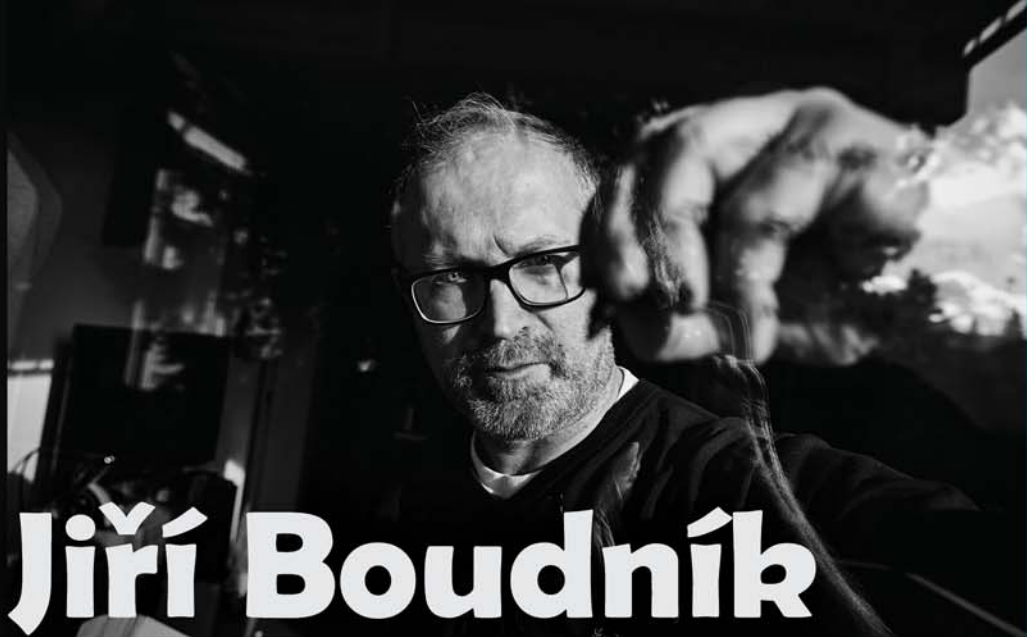

Po útocích teroristů 11. září 2001 pomáhal odklízet trosky amerického obchodního centra v New Yorku, známých „Dvojčat“. Pro týmy záchranářů, hasičů i policie vytvořil 3D modely obou zničených mrakodrapů. Plzeňan Jiří Boudník. V Americe stihl vystudovat architekturu i umění. Dodnes létá mezi Evropou a „Novým Světem“, oba kontinenty jsou jeho domovem. Zabývá se provokativními uměleckými projekty. Píše knihy. A přitom všem zůstal obyčejným klukem z Plzně. Když se s ním potkáte třeba někde v kavárně, rád si s vámi pohovoří o zajímavých věcech.

11. září 2001. Den, který změnil Spojené státy. Výrazně se zapsal také do života tehdy jednatřicetiletého mladého architekta Jiřího Boudníka. „Měli jsme zrovna pracovní schůzku ve firmě, se kterou jsme stavěli budovu federálního soudu v Brooklynu,“ vzpomíná na rozhodující chvíli jeho života: „Krátko před devátou mi volala kamarádka, že do jedné z věží obchodního centra narazilo letadlo. Slíbil jsem jí zavolat zpátky, že právě nemůžu mluvit. Najednou rozrazil dveře náš stavbyvedoucí, rázný chlápek, který byl kdysi u námořní pěchoty. Nikdy jsem ho neviděl tak rozrušeného. Tohle je útok na Ameriku, křičel!“ Federální budovu okamžitě evakovali. A teprve na ulici Jiří zahlédl, jak „Dvojčata“ hoří. Okamžitě volal přátelům, pracujícím ve světovém obchodním centru na Manhattanu, ale nikdo mu to nezvedal.

Rozhodl se, že musí něco udělat! Nejsmyslnějším mu připadalo vyrazit na pomoc záchranářům. Protože měl zkušenosti se stavbou mrakodrapů, chtěl je rovněž varovat před nebezpečím zřícení horních částí věží na hasičské a sanitní vozy, stojící přímo pod mrakodrapy.

Jiří Boudník

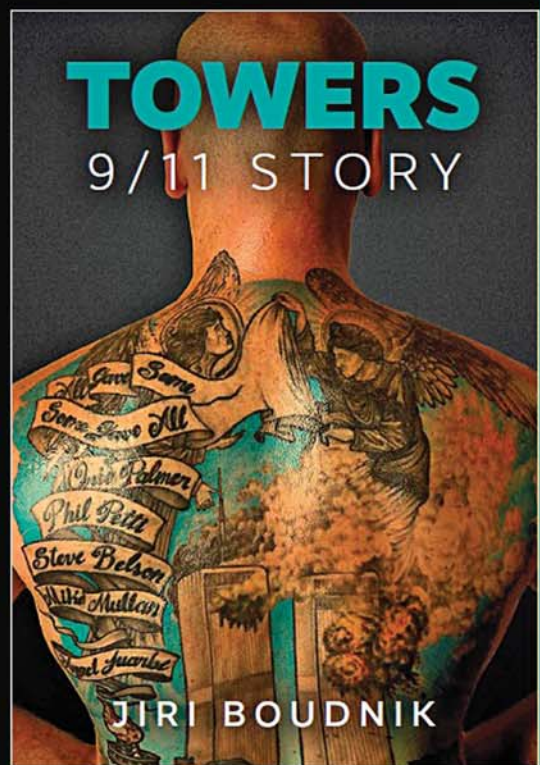
„obyčejný kluk“ z Plzně a jeho americký sen

Jiri Boudnik in front of 41 Tribeca Point-Battery Park City 1998

Bohužel, tohle už udělat nestihl. Obě věže spadly.

Na začátku všichni věřili, že v budovách mohly přežít stovky zasypaných lidí. „Živili jsme v sobě obrovskou naději,“ rozpomíná se Jiří Boudník. „Tak jsem zprvu pomáhal vynášet suť z trosek. Za pár dnů ale bylo jasné, že vše je trochu jinak. Záchrané týmy se v troskách špatně

Towers-book cover-2021-JPG

orientovaly a já byl architekt, navíc se zaměřením na mrakodrapy!“ Hned první den ho napadlo sehnat plány obou budov a s dalšími dvěma architekty vytvořili nejdříve papírový model Světového obchodního centra, aby hasiči viděli, co kde bylo a co se kam zřítilo. Následně vznikl 4D počítačový model, který pracoval s animací destrukce obou budov. Všichni s tím

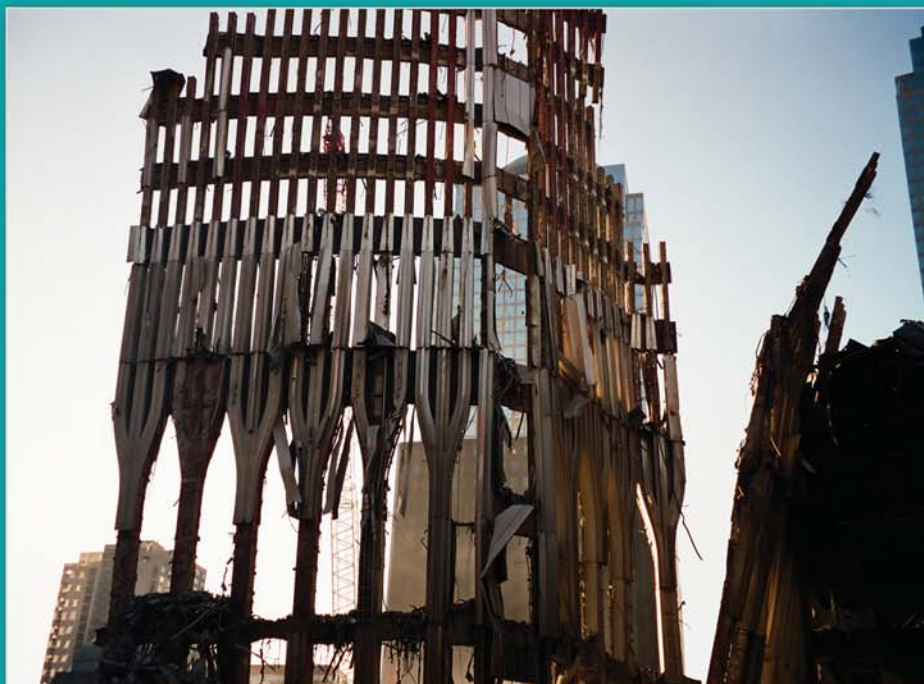
Ground Zero-West Street-12.9.01
foto Jiří Boudník-sml

Jiří Boudník-od' s venuší –
Jiri Boudnik Archive

před barem Fanelli-autor
s armanem Bobem Bozicem a majitelem
Sashou Noem – 2018

WTC-North Tower-October 2001 – photo Jiri Boudnik

????????????????

modelem pracovali přes půl roku. S pomocí studentů ze školy Cooper Union, kde Jiří vystudoval architekturu, vyrobili ještě další, a to velmi přesný plexisklový model podzemních podlaží, tzv. vany.

Práce spjatá s odstraňováním trosek „Dvojčat“ z jeho života ukrojila asi šest měsíců. Ze začátku působil jako dobrovolník, teprve v únoru jej najali inženýři, kteří

pro majitele věží studovali mechanismus pádu budov. Bylo to důležité i kvůli pojišťovnám, které měly financovat znovuvybudování zničených budov. V létě 2002 všechno skončilo. A Jiřího náhle zasáhl velký šok. „Měl jsem deprese, ta tragédie se mi rozležela v hlavě. Vtíraly se i myšlenky na sebevraždu,“ uvádí. Musel navštěvovat dokonce psychoterapie.

Poté, co deprimující tlaky úspěšně zvládl, založil nakonec vlastní firmu Brainstorm CAS, která se zabývá i 3D modelováním budov. S událostmi a traumatem, které mu přinesly, se ale vyrovnal až po deseti letech, při psaní úspěšného románu Věže – příběh 11. září. „Letos vyšel ještě v anglickém vydání a jako česká i anglická audiokniha,“ usmívá se

Boudník. V nabitém pražském American centru ambasády Spojených států publikace pokřtili Jiřího přátelé, známý režisér Jan Hřebejk a někdejší český velvyslanec v USA Petr Kolář. „Byl jsem tehdy u Jirky v jeho newyorském bytě,“ nedalo Hřebejkovi svěřit se publiku se vzpomínkou, „a pamatuji si, že veškerý prostor zaplňovaly papírové modely „Dvojčat“.“

Virtuálně se s místem křtu propojil z New Yorku i jeden z hrdinů knihy, profesionální hasič Tiernach Cassidy, který se účastnil první vlny záchranných prací a jehož kolegové z jednotky přítom zahynuli. Cassidy si jako terapii nechal na záda vytetovat obraz události a jména svých mrtvých kolegů. Tetování Cassidyho zad také zdobí obálku české i anglické verze knihy, stejně jako přebaly CD verzí.

A jak kluk z průmyslové Plzně v socialistickém Československu dostal do USA? Šlo tu o cestu za svobodou. Jiří vysvětluje: „Jednou nám soudružka učitelka při dějepisu vykládala, jak Plzeň osvobodili Rusové. Přihlásil jsem se a řekl, že za osvobození Plzně vděčíme Američanům. Dostal jsem důtku. Bylo mi jasné, že ve společnosti, kde se lže, a musím si dávat pozor na pus, nebudu moci existovat. S mamkou a sestrou jsme pak vyrazili jako na zájezd do Jugoslávie, rozhodnutí překročit tajně hranice“. Psal se rok 1987. Jiřímu, studentovi plzeňské stavební průmyslovky, tehdy bylo sedmnáct let! Známi jím poradili jet do Bělehradu, kde se nacházela pobočka OSN, a tam požádat o politický azyl. Vyřízení ale mělo trvat tři týdny. Boudníkovi však zarputile přicházeli každý den na chodbu úřadu, až to vyšlo. Později Jiřímu prozradila maminka, že v záležitosti sehrál svou roli také nezanebatelný fakt, že byla sympatická jednomu úředníkovi.

O dekádu později seděl Jiří při snídani na terase hotelu naproti Metropolitnímu Muzeu, když spatřil povědomou tvář staršího Afričana. Šťěstí stálo příslovečně na Jiřího straně, a tak se s ním ocitl v kavárně. Jiří k němu přistoupil (poté co muž pokynul svým bodyguardům, že je to v pořádku) a zeptal se ho: „Nějste, kdo si myslím, že jste?“ Muž odvětil: „To záleží na tom, kdo si myslíte, že jsem.“ „Vy jste Kofi Annan, generální tajemník OSN!“ Kofi Annan (držitel Nobelovy ceny míru, pozn. aut.) ho pak přizval, aby s ním posnídal a pověděl mu o sobě. Jiří se mu svěřil se svou bělehradskou anabází. Kofi Annan se krátce zamyslel a pak pronesl: „Tak to

vaše dokumenty tehdy musely projít i mýma rukama!“ Annan tehdy pracoval jako Vysoký komisař OSN po uprchlíky v Bělehradě.

První roky ve svobodném světě ovšem nebyly žádnou procházkou růžovým sadem. Zejména první dvě léta v utečeneckém táboře v Rakousku se Jiří, ale i jeho maminka, museli hodně ohánět! Potkali zde lidi dobré i zlé. Nápomocné i takové, co chtěli ze situace krajanů – uprchlíků těžit. Nakonec se ale rodině přece jen zdařilo úspěšně dostat do USA. A Jiřímu se splnil sen – mohl jít studovat umění a potom také architekturu na prestižní Cooper Union. Doslova splněný „americký sen“, dá se říci!

V Americe Jiří Boudník prožil více než dvacet let. „Můj profesor statiky mi při studiu nabídl, abych pro něj pracoval,“ vysvětluje Jiří. „V 90. letech probíhal boom výstavby mrakodrapů v New Yorku, jeho firma měla spousty velkých zakázek. Jak to ovšem šlo, vrátil jsem se do Plzně! Jsem totiž plzeňský patriot, Plzeňáci mi vždycky připadali hodně odvážní a ochotní riskovat. Připomínali si americké osvoboditele navzdory potížím ve škole nebo v práci. A roku 1953 plzeňští Škodováci jako první povstali proti komunistické měnové reformě, co ožebračila lidi. Neváhal jsem, když přišla možnost se vrátit“. Dnes má v Plzni rodinu a v Dolanech na Klatovsku opravuje středověkou tvrz. Cítil totiž určitou potřebu opravit nějakou historickou stavbu, pomoci zachránit starobylou památku. Trochu i jako poděkování osudu za svůj úspěch.

Do Ameriky se ovšem stále vrací. Kde se vlastně cítí být doma? V New Yorku nebo v Plzni? „New York není tak úplně Amerika,“ usmívá se Jiří, „je spíš takovým malým obrazem celého světa. Miluji jeho kosmopolitní atmosféru a občas se jí potřebuji nadýchat. V Plzni mám ale rodinu, přátele a také jsem se tu narodil. Patřím sem i do New Yorku, jsem světoobčan“.

Jedenácté září Jiřího Boudníka také přivedlo ke psaní. Dnes už má na kontě několik knih. Napsal jsem ještě iniciační román o našem odchodu do Ameriky i o tom, jak mne to proměnilo. Jmenuje se A zalévej kytky-příběh uprchlíka. Pak ještě portréty výjimečných českých emigrantek a emigrantů, České ženy bez hranic a Čeští muži bez hranic. Pořád píšu a věnuji se architektuře i designu. Aktuálně vyšla kniha o česko-americkém architektu Dům na kolečkách – Cestou k Johnu Hejdukovi.

■ David Růžička

Dolany-1893-2020-pohled z jihu

??????????

??????????

??????????